

Коляда Дар'я Володимирівна,
здобувач вищої освіти 1 курсу
факультету підготовки фахівців
для підрозділів стратегічних розслідувань
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Скиба Елеонора Костянтинівна,
професор кафедри гуманітарних
дисциплін та психології поліцейської
діяльності Дніпропетровського
державного університету
внутрішніх справ,
доктор філософських наук, доцент

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ПРАВОСВІДОМОСТІ НАСЕЛЕННЯ

У сучасному правовому середовищі, коли трансформуються способи реалізації норм права, важливим питанням стає рівень правосвідомості громадян. Правосвідомість є важливим інструментом забезпечення розбудови суспільства, який віддзеркалює рівень розвитку інституту права. Питання правосвідомості є важливим для сучасних країн. Для України це питання не втрачає своєї актуальності, адже зміни правової картини світу впливає на розуміння призначення та сутності правової системи.

На думку Олександра Спіркіна, правосвідомість - це уявлення і поняття, що виражають відношення людей до діючого права, знання міри в поведінці людей з погляду прав і обов'язків; це правові теорії, правова ідеологія. У рамках такого підходу правосвідомість є ідейним виразом об'єктивних суспільних відносин, які, своєю чергою, відображають економічні та соціальні відносини, що панують у суспільстві. Право впливає на формування правосвідомості, а правосвідомість реалізується в праві та правосудді [2].

Аналізуючи рівень правосвідомості в Україні, бачимо низку проблем. Одна з яких - це деформація правовідносин. Основною причиною даного явища є відношення молоді до злочинів. Для сучасного суспільства стали звичним явищем тероризм, замовні вбивства, викрадення, корупція і т.д. Інша проблема - рівень довіри громадян до правової системи України. Аналізуючи дане питання ми бачимо, що рівень довіри дуже низький. Це зумовлено тим, що неререформований правовий інститут (прокуратура, міліція, суд, адвокатура) не завжди добросовісно виконував свої обов'язки, а сучасний правовий інститут ще не встиг довести свою добросовісність в практичній

діяльності .

Також викликає питання про вплив правосвідомості на правовідносини. Ми можемо прослідкувати це в щоденних новинах про вчинені кримінальні проступки чи злочини та інші правопорушення. Чуючи такі новини, законослухняні пересічні громадяни роблять висновок, що правова система не працює. Як ми бачимо, правосвідомість може впливати на людські вчинки. Таке припущення також висвітлював В. Котюк в своєму визначенні правосвідомості особистості. Як зазначається, це така форма відображення правових явищ, яка охоплює психічні, інтелектуальні, емоційні і вольові процеси та стани: знання чинного права і законодавства, правові вміння і навички, правове мислення, правові емоції і почуття, правові орієнтації, позиції, мотиви, правові переконання та установки, які синтезуються в прийнятих рішеннях і які направлені на пізнання, спілкування і взаємодію в процесі правової діяльності й поведінки у сфері правовідносин[1; с. 35].

В сучасному світі постає проблема підвищення рівня правосвідомості суспільства. Як досягти даної мети? Основним джерелом розповсюдження новин та формування суспільної думки є засоби масової інформації. Тому саме вони можуть також формувати позитивне або негативне ставлення до антиправової поведінки людей. Ми розуміємо, що будь-яке виховання розпочинається з дитинства, тому важливо створити ефективну систему правового виховання та навчання. Ще одним важливим кроком для формування правосвідомості буде збільшення правого інформування населення, а також налагодження комунікації між правовими інститутами і населенням. Ці засоби мають впливати на підвищення рівня довіри населення до правоохоронних органів.

Отже, правосвідомість впливає на відтворення у населення певного відношення до права, в наслідок якого формуються правовідносини між державними органами та громадянським суспільством. Це є також фундаментальним показником, що відображає та впливає на рівень правопорушень. Одним із ефективних засобів підвищення загального рівня правосвідомості – це вибудовування ефективної системи правового виховання. Потужну допомогу у процесі формування правосвідомості можуть надати засоби масової інформації. Важливим чинником впливу є налагодження комунікації між правоохоронними органами та населенням.

Список використаних джерел:

1. Ігнатів О. М. Соціально-демографічна характеристика осіб, які вчиняють розбій. Наше право. 2014, № 1. С. 61–68.
2. Данильян О. Г. Філософія права. Харків : Право, 2009. 208 с.